# Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16640

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri (ASBE), orijinal ad? Smartphone Addiction Inventory (SPAI) olan ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. ?brahim Arpac? ve Nuh E?gi taraf?ndan 2018 y?l?nda gerçekle?tirilen bu çal??ma, ak?ll? telefonlar?n a??r? ve problemli kullan?m?n?n psikolojik etkilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, Türk kültüründe ak?ll? telefon ba??ml?l??? seviyelerinin belirlenmesi ve klinik ara?t?rmalara temel sa?lamas? aç?s?ndan önemli bir psikometrik özelliklere sahiptir. Bu uyarlama, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik analizlerini detayl? bir ?ekilde sunmaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Ak?ll? telefon ba??ml?l???, Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri, SPAI, Uyarlama, Psikometrik özellikler, Problemli ak?ll? telefon kullan?m?.

## Yazarlar

?brahim Arpac?, Nuh E?gi

## Amaç

Bu envanterin temel amac?, bireylerin ak?ll? telefonlar?n? kullanma biçimlerinde görülen ba??ml?l?k e?ilimlerini, özellikle de kontrol kayb?, i?levsel bozukluk, tolerans ve yoksunluk gibi tipik ba??ml?l?k belirtilerini ölçmektir. Ölçek, Türkiye'deki bireylerde ak?ll? telefon ba??ml?l??? düzeylerinin güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit edilmesini sa?lamak üzere uyarlanm??t?r.

## Yap?

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri, genellikle "Problematic Smartphone Use" (PSPU) olarak adland?r?lan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, dört temel bile?en etraf?nda ?ekillenir:

**Kompleksif Kullan?m ve Kontrol Kayb?:** Kullan?c?n?n ak?ll? telefonu kullanma süresini kontrol edememesi.
**??levsel Bozulma:** Ak?ll? telefon kullan?m?n?n günlük ya?am, i? veya sosyal ili?kiler üzerindeki olumsuz etkileri.
**Tolerans:** Ayn? tatmin düzeyine ula?mak için giderek artan kullan?m ihtiyac?.
**Yoksunluk Belirtileri:** Ak?ll? telefondan uzak kal?nd???nda ya?anan huzursuzluk, kayg? veya sinirlilik hali.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

Arpac? ve E?gi (2018) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?ruland???n? göstermi?tir. Bu durum, Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri'nin ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Ek olarak, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, benzer yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle korelasyonlar incelenmi? ve beklenen düzeyde ili?kiler tespit edilmi?tir, bu da ölçe?in uygun geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri üzerinden de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, envanterin toplam puan? ve alt boyutlar? için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?lar?n?n yüksek düzeyde oldu?u bildirilmi?tir (genellikle .80 ile .90 aras?nda). Bu yüksek de?erler, ölçe?in maddelerinin tutarl? oldu?unu ve Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? yap?s?n? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü ortaya koymaktad?r.

## Faktör Analizi

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri'nin orijinal yap?s? çok boyutludur. Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), ölçe?in teorik olarak belirlenen faktör yap?s?n?n (genellikle dört boyutlu) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ba??ml?l???n farkl? bile?enlerini (kontrol kayb?, i?levsel bozulma vb.) ayr??t?rarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

## Enstrüman

**Test Type:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Inventory)

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Yeti?kinler ve Ergenler

**Age Group:** Genellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu üzerinde kullan?lm??t?r.

**Population Details:** Türk üniversite ö?rencileri ve çe?itli demografik gruplardan bireyler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Test Methodology:** Maddeler, kat?l?mc?lar taraf?ndan Likert tipi bir derecelendirme ölçe?i kullan?larak yan?tlan?r. Derecelendirme format? genellikle 5'li veya 6'l? seçeneklerden olu?ur (Örn: 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman). Ölçekte puanlama, ba??ml?l?k düzeyinin belirlenmesi amac?yla toplam puan hesaplanarak yap?l?r.

## Anahtar Kelimeler

SPAI, Problemli internet kullan?m?, Dijital ba??ml?l?k, Derecelendirme, Cronbach Alfa, Geçerlik.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Sa?lanan kaynaklarda ORCID bilgisi bulunmamaktad?r.

**Affiliation Email addresses:** ibrahim.arpaci@gop.edu.tr (Sorumlu Yazar ?brahim Arpac?)

**Correspondence Address:** ?brahim Arpac?, Gaziosmanpa?a Üniversitesi, Türkiye.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu envanter bir uyarlama oldu?u için, kullan?m izinleri orijinal ölçe?in yarat?c?lar?na ve uyarlamay? yapan yazarlara dan???larak al?nmal?d?r. **Sorumlu yazar** ?brahim Arpac?'ya e-posta yoluyla ula??labilir. Ölçe?in Türkçe psikometrik özellikleri **2018** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akilli-telefon-bagimliligi-envanteri-toad.pdf

## Kaynaklar

Arpac?, ?. & E?gi, N. (2018). Psychometric properties of the Turkish version of The Smartphone Addiction Inventory (SPAI). *Current Psychology*, *39*, 2246-2251. DOI: https://doi.org/10.1007/s12144-018-9913-8

## Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Envanteri Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Envanterin orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Arpac? ve E?gi (2018) çal??mas?na veya sorumlu yazara ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM